

1 Skattebetalning

---

1 kap. SBL

Prop. 1996/97:100, s. 256-277 (behovet av en reform, huvud-
dragen), s. 516-522 (författningskommentar till 1 kap. SBL)

Prop. 1999/2000:23, s. 188-195, 256 (utländsk valuta)

Prop. 2000/01:117, s. 47 ff., 71 (arvs- och gåvoskattens infogning i
skattekontosystemet)

1.1 Allmänt

Skattebetalningslagen (1997:483), SBL, gäller helt eller delvis vid bestämmande, debitering, redovisning och inbetalning av flertalet skatter och avgifter som betalas av privatpersoner, företag och organisationer. Begreppet ”skattebetalning” får härigenom ses som ett vidsträckt begrepp som omfattar de flesta skatteslag och även socialavgifter m.m. Det tidigare begreppet ”uppbörd” används inte i den nya lagstiftningen. SBL innehåller förfaranderegler som innebär att ifrågavarande skatter och avgifter hanteras på ett enhetligt sätt inom ramen för skattekontosystemet. SBL omfattar även materiella regler, bl.a. för utfärdande av F-skattsedel, beräkning av debiterad preliminär skatt, skyldighet att göra skatteavdrag och ränteberäkning. När det gäller inkomstskatt, moms, socialavgifter, arvs- och gåvoskatt finns de materiella reglerna huvudsakligen i annan lagstiftning.

Bakgrund

Bakgrunden till införandet av SBL och skattekontot 1998 var den bristande enhetlighet i regler för redovisning och inbetalning som tidigare gällde för olika skatter och avgifter. Varje skatteslag etc. hade i princip ett eget regelverk som styrde tidpunkter för redovisning och inbetalning, redovisningshandling, sanktionsavgifter och förfarandet i övrigt. Ett företag med anställd personal behövde regelmässigt göra över 30 inbetalningar till SKM under ett år och dessa skulle göras vid olika tidpunkter och till olika konton beroende på skatteslag. Möjligheterna att kvitta inbetalning av en skatt mot återbetalning av en annan var begränsade. Vid försenad skatteinbetalning påfördes dröjsmålsavgift månadsvis efter fasta

procentsatser, vilket stundtals innebar att en redan försenad inbetalning kunde förskjutas några veckor till utan ytterligare påföljd. Samtidigt var det svårhanterligt för SKM att ur ett borge-närsperspektiv få en samlad bild av ett företags totala skatte-situation då skatterna hanterades i olika tekniska system.

Skattebetalnings- utredningen

Skattebetalningsutredningen (dir. 1993:22) tillsattes 1993 för att göra en översyn av uppbördslagstiftningen mot bakgrund av den bristande enhetlighet som gällde redovisning och betalning av olika skatter och avgifter. Ett första delbetänkande (SOU 1994:87) behandlade frågan om nya tidpunkter för redovisning och betalning av vissa skatter och avgifter, vilket ledde till en tidigareläggning av redovisning och betalning bl.a. av preliminär skatt och arbets-givaravgifter fr.o.m. 1995. Ett senare delbetänkande (SOU 1995:12) avsåg nya tidpunkter för redovisning och betalning av moms, vilket föranledde en generell månadsredovisning av moms fr.o.m. 1996. Utredningen lämnade senare under 1996 sitt slut-betänkande, Ett nytt system för skattebetalningar (SOU 1996:100). Betänkandet innehöll förslag om skattekonto, samordnade inbetal-ningstidpunkter, gemensam deklaration för moms, arbetsgivar-avgifter och källskatt samt reformerad ränteberäkning. Betänkandet har via prop. 1996/97:100 och skatteutskottets betänkande 1996/97:SkU23 legat till grund för SBL.

Som en sammanfattning kan sägas att bestämmelserna i upp-bördslagen, lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare samt huvuddelen av förfarandebestämmelserna i mervärdesskatte-lagen gjorts enhetliga och sammanförts i SBL. Syftet har varit att skapa ett för alla parter effektivt redovisnings- och betalnings-system för skatter och avgifter. En skattskyldigs alla redovisningar och inbetalningar bokförs på ett och samma konto och antalet inbetalningstillfällen har reducerats. Avsikten har även varit att skattekontosystemet med tiden ska utvidgas till att omfatta allt fler skatter.

Skattebetalnings- förordningen

SBL kompletteras av föreskrifter i skattebetalningsförordningen (1997:750). Förordningen reglerar bl.a. vad olika besked etc. som SKM lämnar ska innehålla, i vilka fall en ansökan ska göras enligt fastställt formulär samt ger i övrigt anvisningar för ärendehan-teringen. I förordningen anges vidare att RSV får meddela, och i vissa fall ska meddela, sådana föreskrifter som behövs för verk-ställigheten av SBL. Exempel på detta är årliga föreskrifter om värde av bostadsförmån, beräkning av s.k. kostnadsavdrag för arbetstagare samt tabeller för skatteavdrag. De allmänna råd som utfärdas av RSV i övrigt meddelas med stöd av förordningen (1990:1293) med instruktion för skatteförvaltningen.

Förvaltningslagen

Förvaltningsmyndigheternas, dvs. däribland SKM:s, handläggning av ärenden regleras primärt av förvaltningslagen (1986:223), FL.

Lagen behandlar bl.a. myndigheternas serviceskyldighet, samverkan mellan myndigheter samt allmänna krav på handläggning av ärenden. Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från FL gäller dock den bestämmelsen. I de fall reglerna enligt SBL avviker från FL gäller således SBL. Exempel på detta är att SBL har generösare tidsfrister för överklagande av beslut.

1.2 SBL:s uppbyggnad och innehåll

SBL är indelad i 23 kapitel, som kan sägas vara kronologiskt ordnade utifrån en skattskyldigs kontakter med SKM och myndighetens ärendehantering i stort. Till SBL är fogad en utförlig innehållsförteckning. Nedan följer en kortfattad genomgång av kapitlen.

1 kap. Tillämpningsområde, definitioner och valuta

SBL:s tillämpningsområde definieras och här anges vilka skatter och avgifter som omfattas av lagen. Vidare finns definitioner av vissa termer och uttryck som används i SBL.

2 kap. Beslutande myndighet

Här regleras vilken SKM som är behörig att fatta beslut i ett visst ärende samt vad som gäller vid överföring av ärenden och uppgifter mellan olika SKM. Vidare anges vilka befogenheter RSV har samt när ett beskattningsärende enligt SBL får avgöras i skattenämnd.

3 kap. Registrering och skattekonton

SKM ska registrera bl.a. arbetsgivare och skattskyldiga till moms. Här regleras vem som är skyldig att göra anmälan för registrering och när sådan ska göras. SKM ska vidare upprätta ett skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt SBL. På skattekontot registreras skatt som ska betalas in eller betalas tillbaka enligt beskattningsbeslut, avdragen A-skatt liksom gjorda inbetalningar m.m. Avstämning av kontot görs årligen i samband med registreringen av slutlig skatt. Avstämning görs även månatligen om något belopp har tillgodoförts eller påförts samt i övrigt på begäran av den skattskyldige.

4 kap. Preliminär skatt och skattsedel på sådan skatt

Preliminär skatt för en skattskyldig ska betalas för inkomståret med belopp som så nära som möjligt kan antas motsvara beräknad slutlig skatt. Skatten ska betalas genom skatteavdrag (A-skatt) eller enligt särskild debitering (F-skatt eller särskild A-skatt). F-skattsedel kan utfärdas efter ansökan för den som bedriver närings

verksamhet. En F-skattsedel kan återkallas i vissa fall, t.ex. om det finns brister i redovisning eller betalning av skatt.

5 kap. Skatteavdrag

Den som betalar ut ersättning för arbete, ränta eller utdelning har i normalfallet skyldighet att göra skatteavdrag. Utöver materiella regler för skyldigheten att göra skatteavdrag i dessa fall finns även angivet vilka skyldigheter utbetalare och mottagare har i samband med utbetalningen.

6 kap. Beräkning av F-skatt

F-skatt beräknas normalt enligt schablon med ledning av den slutliga skatten taxeringsåret före inkomståret. I vissa fall ska beräkning ske med ledning av preliminär taxering, t.ex. om den skattskyldige inte har debiterats någon slutlig skatt. SKM får besluta om ändrad beräkning för att uppnå att skatten bättre stämmer överens med beräknad slutlig skatt.

7 kap. Beräkning av särskild A-skatt

De regler som gäller för F-skatt enligt 6 kap. gäller även vid debitering av särskild A-skatt.

8 kap. Beräkning av skatteavdrag

Skatteavdrag ska göras enligt tabell, en bestämd procentsats eller enligt särskild beräkningsgrund. Vidare finns materiella regler avseende underlaget för beräkning av skatteavdrag, t.ex. vid fråga om förmåner, kostnader i arbetet och förskott. SKM kan besluta om ändrad beräkning av skatteavdrag för att uppnå att skatten bättre stämmer överens med beräknad slutlig skatt.

9 kap. Beräkning av arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter beräknas för varje redovisningsperiod (månad) efter de procentsatser och på det underlag som anges i bl.a. socialavgiftslagen. Som regel används samma beloppsmässiga underlag som vid avdraget för preliminär skatt för arbetstagarerna.

10 kap. Skyldighet att lämna deklaration

I fråga om skyldigheten att lämna preliminär självdeklaration, skalbolagsdeklaration och skattedeklaration anges när respektive deklaration ska lämnas och vad den ska ta upp. I skattedeklarationen redovisas bl.a. moms, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt. I vissa fall får s.k. förenklad skattedeklaration lämnas. Vidare finns särskilda bestämmelser om redovisning av moms i särskild skattedeklaration och om periodisk sammanställning.

11 kap. Beskattningsbeslut

Genom beskattningsbeslut bestäms om en skattskyldig ska betala skatt eller få tillbaka skatt och skattens storlek. Beslut kan avse preliminär skatt (F-skatt eller särskild A-skatt), slutlig skatt eller beslut med anledning av skattedeclaration (moms, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt m.m.).

12 kap. Ansvar för skatt

Betalningsansvar kan åläggas den som brustit i vissa skyldigheter enligt SBL, t.ex. den som inte gjort föreskrivet skatteavdrag. Vidare kan ansvar i vissa fall åläggas företrädare för juridisk person och delägare i handelsbolag m.fl.

13 kap. Befrielse från betalningsskyldighet

Om det finns synnerliga skäl kan hel eller delvis befrielse från skyldighet att göra skatteavdrag eller att betala arbetsgivaravgift eller moms lämnas.

14 kap. Utredning i skatteärenden

Innan ett ärende avgörs har en skattskyldig rätt att yttra sig. Vid utredning i skatteärende har SKM möjlighet att förelägga deklARATIONSSKYLDIGA m.fl. att lämna vissa uppgifter, komma överens om personligt sammanträffande eller besluta om skatterevision.

15 kap. Skattetillägg, förseningsavgift och kontrollavgift

Särskild avgift i form av skattetillägg tas ut om oriktig uppgift lämnats samt vid skönsbeskattning. Förseningsavgift tas ut om skattedeclaration inte lämnats i rätt tid. Kontrollavgift tas ut vid försummad identitetskontroll vid handel med investeringsguld. Befrielse kan ske från skattetillägg och avgift.

16 kap. Inbetalning av skatt

Inbetalning av skatt ska göras genom insättning på SKM:s särskilda konto och skatten anses ha betalats den dag då den har bokförts på myndighetens konto. Vidare regleras när de olika skatterna och avgifterna ska vara inbetalda samt hur avräkning av inbetalda belopp och i vissa fall fördelning av skatteskuld ska ske.

17 kap. Anstånd med inbetalning av skatt

Anstånd med inbetalning av skatt kan ges i vissa uppräknade situationer, t.ex. vid överklagande av beslut, men även i övrigt om det finns synnerliga skäl. Anstånd beviljas med det belopp som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

18 kap. Återbetalning av skatt

Återbetalning av skatt kan ske i samband med månatlig eller årlig avstämning av skattekontot eller i vissa fall på den skattskyldiges begäran. Olika hinder mot återbetalning finns angivna, t.ex. att beloppet kan komma att behövas för betalning av annan skatt.

19 kap. Ränta

En ränteberäkning görs dag för dag som grundas på den sammanlagda skatteskuld eller skattefordran som den skattskyldige har på skattekontot. Beroende på aktuellt saldo ska den skattskyldige betala ränta (kostnadsränta) eller tillgodoföras ränta (intäktsränta). Kostnadsränta kan beräknas enligt tre olika nivåer.

20 kap. Indrivning

Om ett skattebelopp inte har betalats i rätt tid lämnas fordringen, efter beaktande av vissa beloppsgränser, i normalfallet till kronofogdemyndigheten för indrivning. Innan indrivning begärs ska den skattskyldige normalt uppmanas att betala skattebeloppet.

21 kap. Omprövning

SKM ska normalt ompröva ett beslut om den skattskyldige begär det. SKM kan även på eget initiativ besluta om omprövning, som i vissa fall kan ske i form av efterbeskattning. Både för omprövning och efterbeskattning finns fastställda tidsfrister.

22 kap. Överklagande

Beslut av SKM får i normalfallet överklagas hos allmän förvaltningsdomstol av den skattskyldige och RSV. Vidare regleras överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut.

23 kap. Övriga bestämmelser

Slutligen finns några allmänna bestämmelser som bl.a. reglerar vitesföreläggande, olika representanter och ombud, behörigheter, verkställighet och gallring.

1.3 Övergångsregler

Vid SBL:s införande

SBL trädde i kraft den 1 november 1997. Lagen tillämpades första gången när det gäller

- a) F-skatt och särskild A-skatt: på skatt avseende inkomstår 1998,
- b) skatt som ska redovisas i en skattedeklaration: på skatt avseende redovisningsperioden januari 1998,
- c) annan skatt: på skatt avseende det beskattningsår som gått ut närmast före den 1 januari 1999,

- d) uppgiftsskyldighet enligt 10 kap. 33 § (s.k. kvartalsredovisning), på uppgifter avseende första kalenderkvartalet 1998.

Vid utgången av oktober 1997 upphörde uppbördslagen (1953:272) samt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare att gälla. Dessa lagar ska dock fortfarande tillämpas i fråga om

- preliminär skatt för tid före den 1 januari 1998,
- slutlig, kvarstående och tillkommande skatt avseende 1998 eller tidigare års taxeringar,
- arbetsgivaravgifter för utgiftsåret 1997 eller tidigare år, samt
- avgift eller ränta på sådan skatt eller arbetsgivaravgift.

Arvs- och gåvoskatt

När det gäller arvs- och gåvoskatt trädde SBL i kraft den 1 juli 2001. Om en bouppteckning, arvsdeklaration eller gåvodeklaration kommit in till en tingsrätt eller SKM före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser. Beskattningsmyndighet för arvsskatt var tidigare den tingsrätt vid vilken arvlåtaren hade att svara i mål som rörde hans person. Beskattningsmyndighet för gåvoskatt var SKM i den region där den skattskyldige var folkbokförd. Se i övrigt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.

1.4 Ändringar i SBL 1998-2002

SBL trädde i kraft 1 januari 1998. Här nedan redovisas några av de viktigare ändringarna av lagen i sammandrag.

1 juli 1998

Svensk arbetsgivare ska redovisa förmån som har sin grund i anställningen men som utges av utländsk utgivare. (Prop. 1997/98:133, SFS 1998:341.)

Redovisning av överskjutande ingående moms jämställs med inbetalning av skatt. Mindre företag får möjlighet att efter begäran få redovisa skatteavdrag, arbetsgivaravgifter och moms på samma sätt som de större företagen. (Prop. 1997/98:134, SFS 1998:232.)

1 januari 2000

Begravningsavgift och avgift till registrerat trossamfund införs. (Prop. 1998/99:38, SFS 1999:315-316.)

Särskilda momsregler för investeringsguld medför regler om identitetskontroll och kontrollavgift. (Prop. 1998/99:69, SFS 1999:641.)

När det gäller ersättning för arbete mellan privatpersoner införs en möjlighet för parterna att träffa en överenskommelse om att utbetalaren ska göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter redan då ersättningen uppgår till 1 000 kr under året. Vid utbetalning till god man eller förvaltare ska dock gränsen på 1 000 kr

- alltid tillämpas. (Prop. 1999/2000:6, SFS 1999:1300 och SFS 2000:1346.)
- 1 januari 2001** Reglering sker av vissa redovisnings- och omräkningsfrågor när lön utbetalas i annan valuta. (Prop. 1999/2000:23, SFS 2000:55.)
- Brister i redovisning och betalning av utländska skatter ska beaktas vid tilldelning och återkallelse av F-skattsedel. (Prop. 2000/01:11, SFS 2000:878.)
- Den nya inkomstskattelagen medför ett antal följdändringar (prop. 1999/2000:2, SFS 1999:1300) liksom den nya socialavgiftslagen (prop. 2000/01:8 SFS 2000:985).
- 1 juli 2001** Arv- och gåvoskatten infogas i skattekontosystemet. (Prop. 2000/01:117, SFS 2001:328.)
- 1 januari 2002** En förenklad skattedeclaration som kan lämnas av privatpersoner införs. (Prop. 2000/01:7, SFS 2000:1000.)
- Vissa följdändringar görs med anledning av den nya lagen om självdeklarerationer och kontrolluppgifter. (Prop. 2001/02:25, SFS 2001:1239.)
- Kravet på att utländska företagare som är skattskyldiga till moms i Sverige ska företrädas av skatterepresentant (ombud) slopas för företagare från länder med vilka Sverige har överenskommelser om ömsesidigt bistånd vid indrivning av skattefordringar och utbyte av information om skatter. Registrerings- och deklarerationsskyldighet införs för näringsidkare som utför varutransaktioner mellan EU-länder, vilka inte medför skattskyldighet till moms. (Prop. 2001/02:28, SFS 2001:970.)
- 1 juli 2002** Ny lagstiftning om skyldighet att i vissa fall lämna skalbolagsdeklaration träder i kraft 1 juli 2002 och tillämpas fr.o.m. 4 april 2002. (Prop. 2001/02:165, SFS 2002:538.)

1.5 Tillämpningsområde

1.5.1 SBL:s tillämpningsområde (1 kap. 1-2 §§)

I 1-2 §§ görs en uttömmande uppräkningslista av vilka skatter och avgifter m.m. som faller inom SBL:s tillämpningsområde. I 1 § anges det område inom vilket lagen gäller fullt ut, medan endast vissa bestämmelser i SBL gäller skatt enligt 1 a § och 2 §.

- 1 kap. 1 §** SBL gäller vid *bestämmande, debitering, redovisning och betalning* av ett antal uppräknade skatter och avgifter m.m.
- Skatt enligt taxeringslagen**
1. Skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § 1 st. taxeringslagen (1990:324, TL), dvs. kommunal och statlig inkomstskatt enligt

- IL, förmögenhetsskatt, fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel, särskild löneskatt på pensionskostnader samt allmän pensionsavgift. De materiella reglerna om respektive skatt och avgift finns i de i 1 § uppräknade lagarna. Under punkt 1.5.1.1 nedan beskrivs översiktligt hur skatterna i fråga betalas.
- Socialavgifter** 2. Avgift enligt socialavgiftslagen (2000:980, SAL). Härigenom omfattas både arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 26 § och egenavgifter enligt 3 kap. 13 § SAL. De materiella reglerna avseende underlag för beräkning av avgifterna finns huvudsakligen i SAL.
- Särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster** 3. Skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Sådan löneskatt betalas på lön eller annan arbetsersättning till den som är 65 år eller äldre vid inkomst-årets ingång, vissa försäkrings- och avgångsersättningar samt bidrag som arbetsgivare lämnar till vinstandelsstiftelse. Enskild person och dödsbo betalar sådan löneskatt bl.a. på överskott av passiv näringsverksamhet.
- Begravningsavgift** 4. Begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144). Avgiften betalas av den som den 1 november året före inkomståret var folkbokförd i Sverige, och beräknas på grundval av den avgiftsskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomst. För de flesta som tillhör Svenska kyrkan räknas begravningsavgiften in i kyrkoavgiften, jfr punkt 7 nedan.
- Moms** 5. Skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200, ML). Både moms som redovisas i skattedeklaration (månadsvis) respektive i självdeklaration (årsvis) omfattas. Sådan moms som redovisas i självdeklaration uppbärs på samma sätt som annan skatt som omfattas av TL:s bestämmelser, jfr punkt 1.5.1.1 nedan. De materiella reglerna finns huvudsakligen i ML, som även innehåller vissa förfarandebestämmelser, se vidare i Handledning för mervärdesskatteförfarandet.
- Allmän löneavgift** 6. Avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. Bestämmelserna om arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter tillämpas vanligen på allmän löneavgift, dvs. avgiften behandlas i praktiken som en del av arbetsgivaravgifterna respektive egenavgifterna.
- Avgift till registrerat trossamfund, kyrkoavgift** 7. Avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund. Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med att ta in avgifter (kyrkoavgift) från dem som den 1 november året före inkomståret tillhörde Svenska kyrkan. Enligt 7-8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska den som tillhör kyrkan betala kyrkoavgift. Även andra registrerade trossamfund kan

beviljas motsvarande hjälp av staten. Regeringen har fr.o.m. inkomstår 2001 beviljat sju samfund hjälp med att ta in avgifter via skattsedel. Svenska Missionsförbundet, Svenska Alliansmissionen, Svenska Baptistsamfundet, Romersk-katolska kyrkan, Nybygget-kristen samverkan och Frälsningsarmén tar ut en avgift på 1 % av den kommunalt beskattningsbara inkomsten. Metodistkyrkan i Sverige tar ut 0,8 %.

Skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift

8. Skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i punkterna 1-7 ovan, kontrollavgift enligt 15 kap. 6 a § vid bristande identitetskontroll vid omsättning av investeringsguld, förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen samt kontrollavgift enligt lagen om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel. SBL gäller således vid bestämmande, debitering och betalning i fråga om skattetillägg och förseningsavgift både enligt TL och SBL.

Ränta

9. Ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i punkterna 1-8 ovan.

1 kap. 1 a § Arvsskatt och gåvoskatt

SBL gäller dessutom vid *debitering och betalning* av skatt och förseningsavgift enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, som innehåller de materiella reglerna för skattskyldighet. Skatt betalas för egendom som förvärvas genom arv eller testamente (arvsskatt) eller genom gåva (gåvoskatt). Den som förvärvar egendomen är skattskyldig.

SBL gäller även vid *bestämmande, debitering och betalning* av ränta på sådan skatt och avgift.

1 kap. 2 §

SINK-skatt

SBL gäller också vid *redovisning och betalning* enligt nedan.

1. Skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK). Den s.k. SINK-skatten är en definitiv skatt som efter beslut av SKM ska innehållas av utbetalaren för person som är bosatt utomlands. De materiella reglerna i fråga om skattskyldighet och skatteavdrag finns i SINK.
2. Skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt som avses i 1.
3. Ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i 1 och 2.

1.5.1.1 Betalning av preliminär och slutlig skatt

Löntagare och pensionärer m.fl. betalar som regel de skatter som är aktuella enligt 1 kap. 1 § under inkomståret i form av preliminär A-skatt som innehålls av utbetalaren. Den innehållna skatten redovisas i skattedeklarationen och betalas in av utbetalaren. Motsvarande gäller för preliminär skatt på ränta och utdelning som utbetalas av bank etc.

Enskilda näringsidkare och juridiska personer betalar vanligen en debiterad F-skatt eller SA-skatt löpande under inkomståret. Dessa preliminära skatter beräknas i regel enligt schablon med ledning av senaste debiterade slutliga skatt och kan omfatta alla de i 1 kap. 1 § punkterna 1-7 nämnda skatterna. Om beräkningen i stället sker med ledning av preliminär taxering ska de bestämmelser om debitering av olika skatter och avgifter som gäller när den slutliga skatten bestäms tillämpas.

SKM fattar varje år beslut om den slutliga skattens storlek enligt den årliga taxeringen (grundläggande beslut om slutlig skatt) och skickar ett slutskattebesked till den skattskyldige. I samband därmed skickas också ett kontoutdrag till den skattskyldige. Av detta framgår bl.a. slutlig skatt, tillgodoförd preliminär skatt, eventuella egna inbetalningar, räntor samt belopp att få tillbaka eller belopp att betala med uppgift om förfalldag.

1.5.2 Skatter som inte omfattas av SBL

Nedan ges exempel på skatter och avgifter som inte omfattas av SBL och således inte hanteras i skattekontosystemet.

- Skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., s.k. A-SINK, som betalas för artister och idrottsmän som tillfälligt vistas och arbetar i landet. RSV är beskattningsmyndighet för skatten som handläggs av Särskilda skattekontoret i Ludvika.
- Punktskatt som omfattas av lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, t.ex. lotteriskatt, spelskatt, energiskatt, försäljningsskatt på motorfordon, tobaksskatt, alkoholskatt och reklamskatt, för vilka RSV är beskattningsmyndighet. Punktskatterna handläggs av Särskilda skattekontoret i Ludvika. Fr.o.m. 1 januari 2003 kommer dock skattekontosystemet även att omfatta punktskatt (SFS 2002:400).
- Skatt enligt fordonsskattelagen (1988:327) som betalas av fordonsägare och där SKM i Örebro är beskattningsmyndighet.
- Skatt som tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. Med import avses att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EG. I sådana fall gäller tullagen (2000:1281) och Tullverket är beskattningsmyndighet.
- Skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) på vissa utdelningar som utbetalas till utlandet. RSV är beskattningsmyndighet för skatten.
- Avgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas av staten för vissa skattepliktiga och pen-

sionsgrundande bidrag och ersättningar som enligt 2 kap. 17 § SAL inte utgör underlag för arbetsgivaravgifter. Riksförsäkringsverket är uppbördsmyndighet för avgiften.

1.6 Definitioner (1 kap. 3-6 §§)

1 kap. 3 §, allmänt

De termer och uttryck som används i SBL har samma betydelse och tillämpningsområden som i de lagar som finns uppräknade i 1-2 §§ samt i 1 kap. 1 § TL, om inte annat anges i 3-6 §§ eller framgår av sammanhanget. Vissa begrepp som definierats i 3-6 §§ har getts en vidare betydelse i SBL än den gängse, varigenom lagtexten inte har behövt tyngas med återkommande förtydliganden och uppräkningsningar.

Arbetsgivaravgift

Med *arbetsgivaravgift* avses även särskild löneskatt på förvärvsinkomster och allmän löneavgift som en arbetsgivare är skyldig att betala.

Juridisk person

Med *juridisk person* avses också dödsbon och handelsbolag. Detta har angivits då bestämmelserna om juridiska personer enligt 2 kap. 3 § IL inte ska tillämpas på bl.a. dödsbon och svenska handelsbolag.

1 kap. 4 §, skatt och skattskyldig

Begreppet *skatt* omfattar primärt alla skatter som omfattas av SBL, t.ex. F-skatt, särskild löneskatt, kommunal inkomstskatt, fastighets-skatt och arvsskatt.

I SBL har det inte ansetts nödvändigt med någon definition av begreppet *skattskyldig*. Det faller sig naturligt att med begreppet avse den som är skyldig att betala sådan skatt som avses i den lag där begreppet används. I SBL används dock begreppen skatt och skattskyldig i en något vidare betydelse.

Vad som sägs i SBL om *skatt* och *skattskyldig* gäller även

1. avgift och avgiftsskyldig,
2. belopp som ska dras från ersättning för arbete, ränta eller utdelning för preliminär skatt (avdragen skatt) och den som är skyldig att göra sådant avdrag, samt
3. skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift och ränta och den som är skyldig att betala skattetillägg, avgift eller ränta.

Med *skatt* likställs

1. belopp som någon annan än den skattskyldige är betalnings-skyldig för enligt SBL eller, såvitt gäller belopp som har debiterats enligt SBL, 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och

enkla bolag (enligt vilken bolagsmännen svarar solidariskt för bolagets förpliktelser), och

2. belopp som betalats tillbaka till den skattskyldige men som på grund av ett senare beskattningsbeslut ska betalas in igen till SKM.

Begreppet skatt i SBL omfattar således även socialavgifter, t.ex. arbetsgivaravgifter och egenavgifter, samt skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift och ränta, liksom andra belopp som betalningsskyldighet finns för enligt SBL. Ett saldo på skattekontot benämns skatteskuld eller skattefordran oavsett hur saldot uppkommit.

Ett antal uppräknade kategorier likställs med *skattskyldig* i SBL.

1. Handelsbolag även om det inte är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i 1 kap. 1 §. Ett handelsbolag kan således tilldelas en skattsedel för preliminär skatt även om bolaget inte är skattesubjekt eller skattskyldigt på annan grund.
2. Den som har rätt till återbetalning av ingående moms enligt 10 kap. 9-13 §§ ML. Till denna kategori hör t.ex. exportföretag, företag som har omsättning avseende s.k. kvalificerade undantag samt nystartade företag i uppbyggnadsskede.
3. Den som utan att vara skattskyldig här i landet har fått en F-skattsedel enligt 4 kap. 7 eller 8 §. Här avses bl.a. utländska näringsidkare och företag som utför arbete i Sverige utan att ha fast driftställe här.
4. Den representant för enkelt bolag eller partrederi som SKM enligt 23 kap. 3 § har beslutat ska svara för redovisning och betalning av skatt.
5. Den som är gruppövudman enligt 1 kap. 6 §, dvs. den som är huvudman för en mervärdesskattegrupp.
6. Delägare i handelsbolag som enligt 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag, enligt vilken bolagsmännen svarar solidariskt för bolagets förpliktelser, har ålagts betalningsskyldighet för skatt.
7. Dödsbo som enligt 54 § lagen om arvsskatt och gåvoskatt ska förskjuta arvsskatt. Med förskjuta avses här att dödsboet förskotterar arvsskatt för skattskyldig. Bestämmelsen har ansetts nödvändig eftersom den som slutligen har att svara för arvsskatten, dvs. den skattskyldige, är den som fått egendom genom arv eller testamente.

Begreppet skattskyldig används således även för den som ska betala arbetsgivaravgifter eller andra avgifter, den som ska göra skatte-

avdrag liksom den som ska betala skattetillägg eller i övrigt är betalningsskyldig för belopp enligt SBL. Genom att likställa dessa kategorier med skattskyldiga blir reglerna i SBL i förekommande fall tillämpliga på dem utan att detta särskilt behöver anges.

**1 kap. 5 §,
EEIG**

Vad som sägs i SBL om handelsbolag gäller, om inte annat föreskrivs, även europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), för vilka inkomsterna på motsvarande sätt beskattas hos delägarna. Enligt 11 § lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar är PRV registreringsmyndighet för intressegrupperingar. En EEIG måste vara registrerad hos PRV (EEIG-registret) för att bestämmelserna i SBL ska vara tillämpliga på sådant rättssubjekt.

**1 kap. 6 §,
övriga definitioner**

I 6 § definieras, i alfabetisk ordning, vad som avses med vissa centrala begrepp som används i SBL.

Arbetsgivare: den som betalar ut ersättning för arbete.

Arbetstagare: den som tar emot ersättning för arbete.

Beskattningsår: beskattningsår enligt IL eller ML eller, i fråga om skatt som inte avses i någon av dessa lagar, kalenderåret för vilket skatten ska betalas. Begreppet beskattningsår används således i SBL även för arbetsgivaravgift och avdragen skatt etc. och avser då det kalenderår för vilket skatten ska betalas. Här kan även nämnas att en skattedeklaration ska lämnas för varje ”redovisningsperiod”, dvs. i normalfallet kalendermånad. De äldre begreppen ”utgiftsår” i fråga om arbetsgivaravgifter respektive ”uppbördsår” och ”uppbördsår” för skattebetalningar används inte i SBL.

Grupphuvudman: den som enligt 6 a kap. 4 § ML utsetts som huvudman för en mervärdesskattegrupp. Grupphuvudman är den som företräder gruppen och kan t.ex. vara företagsgruppens moderbolag. Även kommittentföretag kan vara grupphuvudman.

Inkomstår: kalenderåret före taxeringsåret. Taxeringsåret är enligt 1 kap. 12 § IL det kalenderår då taxeringsbeslut om den årliga taxeringen för ett beskattningsår ska meddelas enligt 4 kap. 2 § TL.

Näringsverksamhet: verksamhet av sådant slag att intäkter i verksamheten enligt bestämmelserna i 13 kap. IL räknas till inkomstslaget näringsverksamhet för den som bedriver verksamheten eller, när verksamheten bedrivs av ett handelsbolag, för någon delägare i bolaget. Med näringsverksamhet avses enligt IL primärt förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Någon skattskyldighet för näringsverksamheten behöver dock inte föreligga i Sverige. Ett utländskt företag kan tilldelas F-skattsedel så snart näringsverksamhet kan antas komma att bedrivas här i landet även om någon skattskyldighet inte föreligger här.

Överskjutande ingående mervärdesskatt: den del av ingående moms som överstiger utgående moms. Enligt definition i 1 kap. 8 § ML avses med utgående moms skatt som ska redovisas till staten vid omsättning m.m. och med ingående moms skatt som får dras av vid förvärv m.m.

De definitioner som berör redovisning och betalning av moms finns mer utförligt beskrivna i Handledning för mervärdesskatteförfarandet.

1.7 Valutafrågor (1 kap. 7 §)

Svenska kronor	Huvudregeln är att samtliga beloppsmässiga uppgifter som ska lämnas enligt SBL ska lämnas i svenska kronor utan öretal. Detta gäller således inte bara de uppgifter som ska lämnas i skattedeklaration eller i annan form till SKM utan även uppgifter som ska lämnas till annan part.
Redovisning i euro	Svenska företag och svenska filialer till utländska företag kan i vissa fall välja att ha sin redovisning i euro istället för svenska kronor. Detta gäller primärt aktiebolag, ekonomiska föreningar, banker och försäkringsbolag. Samma redovisningsvaluta ska då användas i alla led av redovisningen. De nya reglerna trädde i kraft den 1 mars 2000 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2000.
Löneredovisning i svenska kronor	Företag som väljer att ha sin redovisning i euro ska dock i en särskild bokföring redovisa såväl gjorda löneutbetalningar som avdragen skatt i svenska kronor. Från den särskilda bokföringen hämtas sedan de uppgifter som behövs för skattedeklarationen och kontrolluppgiften. Även vid löneutbetalningar i annan valuta än euro gäller att bokföringen ska redovisa lönebeloppet och skatteavdraget i svenska kronor.
Skatteavdrag i annan valuta	Enligt 5 kap. 12 § 1 st. SBL ska den som betalar ut ersättning för arbete vid varje utbetalningstillfälle lämna mottagaren uppgift om skatteavdragets belopp. Ett undantag från huvudregeln att uppgift ska lämnas i svenska kronor finns dock i andra stycket. Om ersättning för arbete betalats ut i utländsk valuta och skatteavdraget då beräknats på ersättning som räknats om enligt en annan valutakurs än kursen vid utbetalningstillfället ska skatteavdragets belopp anges i den utländska valutan. Detta gäller dock endast på den lönespecifikation som lämnas till den anställde. Förklaring till denna regel är att en misstämme i annat fall kan uppkomma mellan årets ackumulerade skatteavdrag i kronor enligt lönespecifikationerna och motsvarande uppgift på kontrolluppgiften för året.

Exempel

Ett företag som gör sina löneutbetalningar i euro hanterar sina löner via ADB fem dagar före löneutbetalningstillfället. Valutakursen på lönehanteringsdagen är 8 kr per euro och på utbetalningsdagen 10 kr per euro. Företaget ska betala ut lön med 1 250 euro. Detta belopp måste räknas om till svenska kronor enligt kursen på lönehanteringsdagen för att skatteavdraget ska kunna beräknas. På den till kronor omräknade ersättningen ($1\,250 \text{ euro} \times 8 = 10\,000 \text{ kr}$) beräknas skatteavdraget till 3 000 kr. Eftersom lönen utbetalas i euro och skatteavdraget beräknats på lön omräknad till kronor enligt en annan valutakurs än utbetalningsdagens kurs, ska uppgift om avdragen skatt anges i euro och ej i kronor på lönebeskedet. Skatteavdraget på 3 000 kr motsvarar 375 euro ($3\,000 \text{ kr} / 8$). På lönebeskedet redovisas således lön 1 250 euro och avdragen skatt 375 euro. Arbetsgivaren ska räkna om utbetald lön samt avdragen skatt enligt kursen på löneutbetalningsdagen för att sedan redovisa dessa till kronor omräknade belopp till SKM. I både skattedeklarationen och kontrolluppgiften redovisas således utbetald lön med 12 500 kr ($1\,250 \text{ euro} \times 10$) och avdragen skatt med 3 750 kr ($375 \text{ euro} \times 10$).

I redovisningen i skattedeklarationen ska omräkning således alltid göras till svenska kronor enligt valutakursen vid utbetalningstillfället, jfr 8 kap. 30 § SBL. När möjligheten för företag att ha sin redovisning i euro infördes ansågs det angeläget att detta uttryckligen reglerades i SBL även om motsvarande regel tillämpats även tidigare.

Moms

Företag som har euro som redovisningsvaluta ska räkna om momsens till svenska kronor för att få fram uppgifterna för redovisning i skattedeklarationen. Motsvarande gäller även de uppgifter som ska lämnas i kvartalsredovisningen. Vid omräkningen används den genomsnittliga växelkursen för redovisningsperioden för de fakturor som är utfärdade i euro. För omräkning av gemenskapsinterna förvärv (GIF) gäller särskilda bestämmelser. Se vidare i Handledning för mervärdesskatteförfarandet, avsnitt 35.3 om utländsk valuta.